

TEATR "scena prezentacje"

**NIKOŁAJ
KOLADA
MARTWA
KRÓLEWNA**

Nikołaj KOLADA urodził się w 1957 roku w kazachskim sowchozie.

Rosyjski prozaik, aktor, reżyser, a przede wszystkim dramaturg, autor ponad 70 sztuk. Wykształcony w szkole teatralnej w Swierdłowsku (Jekaterynburgu), gdzie – z rzadka obsadzany – grał w teatrze. Sam zaadaptował i wyreżyserował *Pamiętnik wariata*, grając w nim tytułową rolę Poprisczina. Został wyrzucony z teatru za pijaństwo. Studiował zaocznie i pracował w domu kultury przy kombinacie budowlanym. W 1986 roku napisał dwie pierwsze sztuki: kryminał *Igrajem w fanty* oraz *Korabl durakow*. W 1989 roku zdobył prawdziwą popularność dzięki *Procy* – pierwszej rosyjskiej sztuce o tematyce gejowskiej, do dziś najczęściej granemu jego dramatomu w Rosji i za granicą. Na początku lat 90. Kolada przez dwa lata był stypendystą niemieckiej Akademii Schloss Solitude w Stuttgarcie. Zagrał rolę Czechowa w hamburskim Deutsches Schauspielhaus. Po powrocie do Jekaterynburga został wykładowcą w tamtejszym Państwowym Instytucie Teatralnym, gdzie prowadził klasę dramaturgii (jego studentami byli inni przedstawiciele „dramaturgii uralskiej” – autor *Plasteliny* Wasilij Sigariew i Oleg Bogajew).

W 1994 roku zorganizowano festiwal „Kolada – Plays”, w którym wzięło udział 18 teatrów z Rosji i zagranicy. Lata 90. nazywano w Rosji „dekadą Kolady”. Miał w lokalnej telewizji własny program *Czarna kasa*, redagował miesięcznik literacki „Ural”.

Dramaty Kolady – *Bieznadioga*, *Martwa królowna*, *Kurica*, *Chruszczowka*, *Ujdi-ujdi*, *Amierikanka*, *Dla ciebia* – mają precyzyjną konstrukcję i wyraziste role. Mówi się, że Kolada stale pisze tę samą sztukę o „zwykłych ludziach” zamieszkujących zdegradowane przestrzenie na prowincji. Choć akcja jest zazwyczaj prosta, budzi w widzach wielkie emocje, bo autor współczuje swoim bohaterom. Określa się go mianem „słońca rosyjskiej dramaturgii”, choć zarazem oskarża o tworzenie jednolicie ponurego, bliskiego brutalistom obrazu świata.

„Moje sztuki to żadna *czernucha* – odpowiada Kolada. – Nie ma tam czerni, jest dużo światła. Jeśli ktoś tego nie rozumie, to jego problem, nie mój. Nie ma też wulgaryzmów, tylko piękny język rosyjski, a ten bywa różny. A że trafiają się czasem jakieś „brzydkie” słowa, powodem melodia zdania i nic więcej”. „Jestem jak Kazach, który śpiewa o tym, co widzi. Widzi słońce, śpiewa o słońcu, widzi drzewo, śpiewa o drzewie. Ale nie jestem fotografem rzeczywistości, nie rejestruję jej wiernie, wszystko w moich sztukach od języka po sytuację jest wymyślone. Nie mogę ścierpieć spektakli, które są tylko fotografia życia”.

Hanna Baltyn-Karpińska *Leksykon dramatu*, wydawnictwo ISKRY, Warszawa 2008

W Polsce popularne są trzy sztuki Nikołaja Kolady: *Martwa królowna* (premiera w Poznaniu w 2001), *Gąska* oraz najczęściej wystawiana *Merylin Mongoł*. **W Teatrze Scena Prezentacje w roku 2008 odbyła się premiera *Procy* Nikołaja Kolady. Przedstawienie zostało nagrodzone *Feliksem publiczności* w sezonie 2007/2008, z wielkim powodzeniem grane jest do chwili obecnej.** Akcja tych sztuk rozgrywa się na głębokiej prowincji.

„Na świat trzeba spojrzeć oczami artysty, dopiero wtedy coś zrozumiemy. Trzeba sprawić, aby człowiek nad tym błotem spróbował wzlecieć na skrzydłach.”

Nikołaj Kolada

... Jest sobie pewna lecznica zwierząt. Taki niski, żółty budynek w kształcie greckiej litery П.

W tej lecznicy studenci wyższej szkoły rolniczej, przyszli weterynarze „zgłębiają tajniki wiedzy”: leczą koty, psy. Znoszą im je ludzie z całego miasta, dlatego, że leczenie jest tu bezpłatne. I jeśli trafi się „ciekawny przypadek”, wszyscy studenci przeprowadzają operację wspólnie, uczą się „chórem”.

Mylicie się, sądząc, że takiej lecznicy nie ma, że ją sobie wymyśliłem. Jest. Naprawdę jest. Koło mojego domu. Sam nosiłem tam swoje domowe koty.

W głębi lecznicy znajduje się pokój przechodni. Obok tylnego wejścia. Pokój, jak pokój. Tyle, że nie ma okien. Bywałem w nim wiele razy i bardzo dobrze go pamiętam.

Kiedyś, wiele lat temu, w owym pokoju mogłaby zdarzyć się przedstawiona tu historia.

Może zresztą się zdarzyła, tylko coś tam było trochę inaczej, a z kolei czegoś innego nie było wcale. Nie wiem....

(*Martwa królowna*)

Nikołaj Kolada

Martwa królewna Skazka o miortwoj cariewnie

Przekład: Jerzy Czech

OSOBY:

Rimma - Natalia Sikora

Maksym - Przemysław Stippa

(Aktor Teatru Narodowego)

Witalij - Arkadiusz Smoleński

Nina - Joanna Pokojska

Kostiumy: **Ewa Zaborowska**

Scenografia: **Marcin Stajewski**

Reżyseria: **Romuald Szejd**

Premiera 31 stycznia 2013 roku.

W repertuarze teatru w sezonie 2012/2013

Antoine Rault ----- „Diabeł w purpurze”

Alain Krief ----- „Spadkobiercy”

Serge Kribus ----- „Ameryka”

Ginette Beauvais Garcin, Marie Chevalier ----- „Klan wdów”

Carole Greep ----- „Bloczek” (scena SZOPA)

Jean-Marie Chevret ----- „Harcerki”

Nikołaj Kolada ----- „Proca”

Philippe Claudel - „Parlez moi d'amour czyli porozmawiajmy o miłości”

Christian Siméon, Patrick Laviosa ----- „Kabaret zagubionych facetów”

Eric Assous ----- „Niebezpieczna gra”

Jean Marie Chevret ----- „Domek trzech dziewcząt”

Folker Bohnet, Alexander Alexy ----- „Oskar dla Emily”

Guillaume Mélanie ----- „Lady Oscar”

W planach:

Antoine Rault ----- „Intruz”

TEATR SCENA PREZENTACJE powstał w 1979 roku.
Warszawa, ul. Żelazna 51/53,
(dawne Zakłady Norblina, ART.-NORBLIN Spółka z o.o.)
Dyrektor Naczelny i Artystyczny Romuald Szejd
Zastępca Dyrektora ds. Technicznych Marek Jeżewski
www.teatrprezentacje.pl; scena@teatrprezentacje.pl

Kasa czynna (22 620 82 88) wtorek-sobota: 12.30-19.30,
w niedziele 3 godziny przed spektaklem.

Bilety do teatru sprzedają również:
Kasy „Eventim” Al. Jerozolimskie 25, tel. 22 621 94 54,
www.eventim.pl;
www.e-bilet.pl; kasy EMPIK

Wejście na widownię otwarte 30 min. przed spektaklem.
Na terenie Teatru znajduje się parking oraz czynna jest kawiarnia.
Sala teatralna jest klimatyzowana.

Opracowanie programu: Bożena Marczykowska
Projekt plakatu: Jacek Łydźba
Układ graficzny: Jacek Łydźba, GRAFFITI s.c.
Skład i druk: GRAFFITI s.c.

Prawa autorskie do w/w sztuki reprezentuje w Polsce
Agencja AD↑T Elżbieta Manthey

TEATR
"scena
prezentacje"

Instytucja Kultury
m. st. Warszawy

